

חק לישראל – פרשת תרומה יום א'

תורה – שמות פרק כה'

- (א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (א) וּמְלִיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימֹר:
- (ב) דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִּקְחוּ אֵת תְּרוּמָתִי: (ב) דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִּקְחוּ אֵת תְּרוּמָתִי: (ב) מְלִיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרְשׂוּ קִדְמֵי אֶפְרָשׁוּתָא מִן כָּל גִּבּוֹר דִּי יִתְרַעֲיָה לְבֵיהּ תִּסְבּוּן יֵת אֶפְרָשׁוּתֵי:
- (ג) וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵתֶם זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֵׁת: (ג) וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵתֶם זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֵׁת: (ג) וְדָא אֶפְרָשׁוּתָא דְתִסְבּוּן מְנַהוּן דְהִבָּא וְכֶסֶף וְנַחֲשָׂא:
- (ד) וּתְכַלֵּת וְאֶרְגְּמוּן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים: (ד) וּתְכַלֵּת וְאֶרְגְּמוּן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים: (ד) וְתַכְלָא וְאֶרְגְּמָא וְעִבְעַ זְהוּרֵי וּבּוּזָא וּמְעִזֵי:
- (ה) וְעֵרַת אֵילָם מְאֻדָּמִים וְעֵרַת תְּחָשִׁים וְעִזֵי שְׁטִים: (ה) וְעֵרַת אֵילָם מְאֻדָּמִים וְעֵרַת תְּחָשִׁים וְעִזֵי שְׁטִים: (ה) וּמִשְׁכֵּי דְדַכְרֵי מְסַמְקֵי וּמִשְׁכֵּי סִסְגוּנָא וְאֶעֱי שְׁטִין:
- (ו) שָׁמֶן לְמֶאֶר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים: (ו) שָׁמֶן לְמֶאֶר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים: (ו) מִשְׁחָא לְאַנְהָרוּתָא בּוּסְמִיָּא לְמִשְׁחָא דְרַבּוּתָא וְלִקְטֹרֶת בּוּסְמִיָּא:

רש"י

כבוע ממין כבוע ששמו ארגמן: ושש – הוא פשתן: ועזים – נולה של עזים לכך ת"א ומעזי הבא מן העזים ולא עזים עלמין שתרגום של עזים עזיאל:

(ה) מאדמים – כבועות היו אדום לאחר עבודתן: תחשים – (שבת כח) מין חיה ולא היתה אלא לשעה והרבה גוונים היו לה לכך מתרגם ססגונא ששם ומתפאר בגוונים שלו: ועלי שטים – ומאין היו להם צמדצר פירש רבי תנחומא יעקב אבינו כפה צרוח הקודש שעתידין ישראל לבנות משכן צמדצר והביא ארזים למצרים ונטעם וזהו לבניו ליטלם עמהם כשיאלאו ממצרים:

(ו) שמן למאור – שמן זית זך להעלות נר תמיד: בשמים לשמן המשחה – שנעשה למשוח כלי המשכן והמשכן לקדשו והולכרו לו בשמים כמו שמפורש בפי תש"א: ולקטרת הסמים – שהיו מקטירין בכל ערב וצקר כמו שמפורש בואתה תורה ולשון קטרת העלאת קיטור ותמרות עשן:

(ב) ויקחו לי תרומה – לי לשמי: תרומה – הפרקה יפרישו לי מממונם נדבה: ידבנו לבו – לשון נדבה והוא לשון רצון טוב פיישנ"ט בלע"ז (געשענק): תקחו את תרומתי – אמרו רבותינו ג' תרומות אמורות כאן א' תרומת בקע לגלגלת שנעשו מהם האדנים כמו שמפורש באלה פקודי. ואחת תרומת המזבח בקע לגלגלת לקופות לקנות מהן קרבנות צבור. ואחת תרומת המשכן נדבה כל אחד וא'. י"ג דברים האמורים בענין כולם הולכרו למלאכת המשכן או לבגדי כהונה כשתדקדק בהם:

(ג) זהב וכסף ונחשת וגו' – כולם באו בנדבה איש איש מה שנדבו לבו חוץ מן הכסף שבה בשוה מחצית השקל לכל אחד ולא מלינו בכל מלאכת המשכן שהולכך שם כסף יותר שנא' (שמות לח) וכסף פקודי העדה וגו' בקע לגלגלת וגו' ושאר הכסף הבא שם בנדבה עשאוה לכלי שרת:

(ד) ותכלת – אמר כבוע בדם חלזון וכבוע ירוק (יצמות מנחות מד): וארגמן – אמר

חק לישראל – פרשת תרומה יום א'

נביא – מלכים א' פרק ה' לד' כו'–לא'

(כו) וַיְהוּהוּ נָתַן חֶכְמָה לְשִׁלְמָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לוֹ וַיְהִי שָׁלֵם בֵּין חִירָם וּבֵין שִׁלְמָה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנֵיהֶם: (כו) וַיִּי יֵהֵב חוֹכְמָתָא לְשִׁלְמָה כַּמָּא דְמִלִּיל לִיהָ וְהוּהוּ שְׁלֵמָא בֵּין חִירָם וּבֵין שִׁלְמָה וּגְדָרוּ קִים תְּרוּיָהוֹן:

(כז) וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ שִׁלְמָה מִסַּבִּיל יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הַמֶּס שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ: (כז) וּמִנֵּי מִלְכָא שְׁלֵמָה מִסְקֵי מִסִּין מִכַּל יִשְׂרָאֵל וְהוּהוּ מִסְקֵי מִסִּין תְּלָתִין אֶלֶפִין גְּבָרָא:

(כח) וַיִּשְׁלַחֵם לְבַנְיָנָה עֶשְׂרֵת אֲלָפִים בְּחֹדֶשׁ חֲלִיפּוֹת חֹדֶשׁ יִהְיוּ בְּלִבְנָוֶן שְׁנַיִם חֹדְשִׁים בְּבֵיתוֹ וְאֲדָנִיָּרָם עַל הַמֶּס: (כח) וּשְׁלַחֵינּוּ לְלִבְנָוֶן עֶסְרָא אֶלֶפִין יִרְחָא מִשְׁתַּנּוּן יִרְחָא הוּוּ בְּלִבְנָוֶן תְּרִין יִרְחִין גְּבָר בְּבֵיתָהּ וְאֲדָנִיָּרָם מִמְנָא עַל מִסְקֵי מִסִּין:

(כט) וַיְהִי לְשִׁלְמָה שְׁבַעִים אֶלֶף נִשְׂאָ סָבֵל וּשְׁמֹנִים אֶלֶף חֲצֵב בְּהָרָ: (כט) וְהוּהוּ לְשִׁלְמָה שְׁבַעִין אֶלֶפִין דְּנִטְלִין בְּכַתְפָא וְתַמְנָן אֶלֶפִין דְּפִסְלִין בְּטוֹרָא:

(ל) לְבַד מִשְׁרֵי הַנְּצֻבִים לְשִׁלְמָה אֲשֶׁר עַל הַמְּלֶאכָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָרְדִים בְּעַם הָעֹשִׂים בְּמֶלֶאכָה: (ל) בַּר מִרְבְּנֵי אִיסְטְרִיגִיא דְּמִמְנָן עַל עֵבִידְתָא דְּשִׁלְמָה תְּלָתָא אֶלֶפִין וְתָלַת מֵאָה דְּמִפְלַחִין בְּעַמָּא דְּעֵבִרְדִין בְּעֵבִידְתָא:

(לא) וַיֵּצֵו הַמֶּלֶךְ וַיִּסְעוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֲבָנִים יְקָרוֹת לְיִסֹד הַבַּיִת אֲבָנֵי גְזִיתָ: (לא) וּפְקִיד מִלְכָא וְעַקְרוּ אֲבָנִין רַבְרָבִין אֲבָנִין יְקָרִין לְשִׁכְלָלָא בֵּיתָא אֲבָנִין פְּסִילִין:

רש"י

(כ) מִשְׁרֵי הַנְּצֻבִים – נוֹגְשִׁים וְנִלְצִיבִים עַל עוֹשֵׂי הַמְּלֶאכָה. שְׁלֹשָׁת אֲלָפִים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת – וּבְדַבְרֵי הַיָּמִים ז' (ז' יז) הוּא אֹמֵר: וְשָׁךְ מֵאוֹת, אֹמֵר אֲנִי, שְׁלֹשָׁת אֲלָפִים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת הֵיוּ מִמוֹנִים עַל מֵאָה וְחֲמִשִּׁים אֲלָף, שְׁכָל אֶחָד מִמוֹנָה עַל אַרְבַּעִים וְחֲמִשָּׁה וְיֹתֵר, וְהַשְׁלוֹשׁ מֵאוֹת שְׁנוֹסְפִים בְּדַבְרֵי הַיָּמִים, הֵיוּ מִמוֹנִים עַל כּוֹלָם, שְׁכָל אֶחָד מִמוֹנָה עַל חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְיֹתֵר. וְתַדְעָ, שְׁהָרִי יֵשׁ עוֹד שְׁנֵי כְּתוּבִים בְּדַבְרֵי זֶה, וּמִכְחִישִׁין זֶה אֶת זֶה, שְׁנֵאֲמַר כּוֹ בְּסִפְרֵי זֶה (לְקַמְנָן ט' כג): אֵלֶּה שְׁרֵי הַנְּצֻבִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה חֲמִשִּׁים וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת, וּבְדַבְרֵי הַיָּמִים (ז' ח' י) הוּא אֹמֵר: מֵאֲתִים וְחֲמִשִּׁים, הָרִי אַרְבַּע מִקְרָאוֹת מִכְחִישִׁין זֶה אֶת זֶה. אֲבָל יֵשׁ לָנוּ לְפָרֶשׁ, שְׁבַמְקָרָאוֹת הָאֲחֵרוֹנִים מִמוֹנִים עַל כּוֹלָם, וְלְשִׁלְמָה הֵיוּ אֲלֹו הַגְּרִים לְהִיּוֹת לְנוֹשָׂא סָבֵל וְלְחֻצֹב אֲבָנִים בְּהָר, וַיְהִיוּ לוֹ שָׂרָר עוֹשֵׂי הַמְּלֶאכָה לְעַרְי הַמַּסְכְּנוֹת, שְׁהֵם אֲזוֹרְחִיִּים, שְׁאֲלֹו הַכְּתוּבִים אֲמוֹרִים שֶׁס. וּבְסִפְרֵי מִלְכִים מִנָּה אֶת הַנְּצֻבִים הַגְּרִים שְׁנֵי מִנִּינִים, שְׁרֵי הָאֲרַבְעִים וְהַחֲמִשָּׁה לְבָדָם, וְהַשְׁלֹשׁ מֵאוֹת

(כז) וַיְהִי הַמֶּס – עוֹלָה לְשַׁכְרָא שְׁלֹשִׁים אֲלָף אִישׁ:

(כח) חֲלִיפּוֹת – כְּמוֹ שְׁמִסִּים וְאוֹמֵר: חֲדָשׁ יִהְיוּ בְּלִבְנָוֶן, כְּשֶׁהֵיוּ עֹשְׂרֵת אֲלָפִים אִישׁ בְּחֹדֶשׁ בְּלִבְנָוֶן, וְהַעֲשִׂים אֲלָף אִישׁ בְּצִיָּתוֹ, בְּמַרְחָשׁוֹן מִתְחַלְפִים עֹשְׂרֵת הָאֲלָפִים הַשְּׁנִיִּים וְיֹאחֲזִים לְבַנְיָנָה, וְאֲלֹו חוֹזְרִים לְצִיָּתָם, וּבְכַסְלֵיוּ יֹאחֲזִים עֹשְׂרֵת אֲלָפִים הַשְּׁלִישִׁים וְיֹאחֲזִים לְבַנְיָנָה, וְאֲלֹו חוֹזְרִים לְצִיָּתָם, וּבְצִיָּתָם יֹאחֲזִים הַרְּאִשׁוֹנִים וְחוֹזְרִים לְבַנְיָנָה, וְכֵן חוֹזְרִים חֲלִילָה, נִמְאָלוּ כָל עֹשְׂרֵת אֲלָפִים שְׁבַעִים, חֲדָשׁ בְּלִבְנָוֶן, וְשְׁנֵי חֲדָשִׁים בְּצִיָּתָם. עַל הַמֶּס – לְגִבּוֹתוֹ

(כט) שְׁבַעִים אֲלָף נִשְׂאָ סָבֵל – לְהַבְרִיא הָאֲבָנִים מִן הָהָר לְעִיר, וְשְׁמוֹנִים אֲלָף הַחוֹצְבִים אֹוֹתָם בְּהָר, הָרִי מֵאָה וְחֲמִשִּׁים אֲלָף, וְכוֹלָם גְּרִים גְּרוֹרִים הֵיוּ, שְׁנִתְגִּיירוּ מִחַמַּת גְּדוֹלַת שְׁלֵמָה וְשִׁלְמָנוּ, וְכֵן כְּתוּבֵי בְּדַבְרֵי הַיָּמִים ז' (ז' טז): וַיִּסְפַּר שְׁלֵמָה אֶת כָּל הַגְּרִים וַיִּמְאָלָם מֵאָה וְחֲמִשִּׁים אֲלָף וַיַּעַשׂ מֵהֶם שְׁבַעִים אֲלָף וְגו':

חק לישראל – פרשת תרומה יום א'

(לח) ויסעו – מן ההר, לשון עקירה. אצנים יקרות – כבדות. אצני גזית – נפסלות ומסותחות. ואם תאמר והרי כבר נאמר (לקמן ו ז): ומקבות והגרזן לא נשמע צבית בהצנותו, פירוש שכל ברזל לא נשמע צבית בהצנותו, אלא שהיה מסתת מצחוז, ומכניס ובונה מצפנים, (כך נדרש בסוטה מח ז):

החשובים לירף עם מאתים וחמשים שהיו ממונים על עושי ערי המסכנות, ומנה חמש מאות וחמשים שרים, וצדברי הימים מנה כל נאיבי הגרים לעצמם, הגדולים עם הקטנים שלשת אלפים ושש מאות, וכולן גרים. ונאיבי ערי המסכנות שהיו ישראל מאתים וחמשים, מנה לעצמן. הרדים בעם העושים צמלאכה – הנוגשים את העם עושי המלאכה:

כתובים – משלי פרק טז' כטי' לג' פרק יז א'

(כט) אִישׁ חָמָס יִפְתָּה רַעְהוּ וְהוֹלִיכוֹ בְּדֶרֶךְ לֹא טוֹב: (כט) גברא חטופא משרגג חבריה מוביל ליה בארחא דלא שפירא:
 (ל) עֵצָה עֵינָיו לְחֹשֶׁב תְּהַפְּכוֹת קִרְיָ שִׁפְתָּיו כְּלָה רַעְהוּ: (ל) רמוז בעיניו וחשב הפכתא גזים בשפותיה וגמר בישתא:
 (לא) עֵטְרַת תְּפָאֶרֶת שִׁיבָה בְּדֶרֶךְ עֲדָקָה תִּמְצָא: (לא) כלילא דשבהורא סיבותא בארחא דעדקתא משתכחא:
 (לב) טוֹב אֶרֶךְ אַפִּים מְגֹבֵר וּמְשִׁל בְּרוּחוֹ מִלְכָּד עִיר: (לב) טב נגיד אפי רוחא מן גברא ודמכביש נפשיה טב מן הוא דאחד מדינתא:
 (לג) בַּחִיק יוֹטֵל אֶת הַגּוֹרֵל וּמִיָּהוּהָ כָּל מִשְׁפָּטוֹ: (לג) בעובא דעצתא נפלא פצתא ומן אלהא נפק דיניה:
 (א) טוֹב פֶּתַח חֲרָבָה וְשִׁלּוּהָ בָּהּ מִבַּיִת מִלֵּא זְבַחֵי רִיב: (א) טבא היא לחמא שרבתא ושלוחתא בה מן ביתא דמלי דבחי דדינא:

רש"י

(ל) עולה עיניו – לשון קריאה וכן איעלה עליך עיני (תהלים לב). כלה רעה – כמו כי כלתה אליו הרעה וגומר וגורם לבח רעה לעולם:
 (לח) בדרך זקה תמצא – ע"י הזקה מאריכין ימיהם:
 (לז) ומושל ברוחו – כובש את יצרו:
 (לג) בחיק יוטל את הגורל – בניו לבין עצמו אדם מטיל גורל. ומה' כל משפטו – לבחור לכל אחד ואחד חלקו:
 (א) טוב פת חריבה ושלוחה בה – טוב היה להקב"ה להחריב ציתו ועירו והי' זשלוה מעבירותיהן של ישראל. מבית מלא זבחי ריב – שהיו מקריבין זבחי ריב צביתו:

משנה – דמאי פרק ב'

(א) ואלו דברים מתעשרין דמאי בכל מקום. הדבילה, והתמרים, והחרובים, הארז, והכמון. הארז שבחוצה לארז, כל המשתמש ממנו פטור: ישראל: והאורז שבחוצה לארז כל המשתמש ממנו פטור – אפילו בארץ ישראל, למנכר טפי ולא אחי לחלופי באורז של ארץ ישראל באו למינכרי שאין דוגמתן אלא בארץ

חק לישראל – פרשת תרומה יום א'

לנושאם מתוך חשיבותן למקומות שאין כיוצא בהן, בעי עשורי, דבילדוע שמארץ ישראל הן:

(ב) המקבל עליו להיות נאמן, מעשר את שהוא אוכל, ואת שהוא מוכר, ואת שהוא לוקח, ואינו מתארח אצל עם הארץ. רבי יהודה אומר, אף המתארח אצל עם הארץ נאמן. אמרו לו, על עצמו אינו נאמן, כיצד יהא נאמן על של אחרים.:

על עצמו אינו נאמן – שהרי הוא אוכל דבר שאינו מתוקן כשהוא מתארח אצל עם הארץ, ורבי יהודה סבר שאינו מפסיד נאמנותו בכך. ואין הלכה כרבי יהודה:

ישראל, אבל שאר דברים הנזכרים במתניתין, איכא מנייהו בארץ ישראל דלמו לאותן שבחונה לארץ, אלא להנהיג חשיבי דלדך

רע"ב – (ג) להיות נאמן – על המעשרות ולא יהיו פירותיו דמאי מכאן ואילך: את שהוא לוקח – על מנת למכור, דאילו על מנת לאכול, הא תנא רישא מעשר את שהוא אוכל: ואת שהוא מוכר – מפירות הקרקעותיו:

(ג) המקבל עליו להיות חבר, אינו מוכר לעם הארץ לח ויבש, ואינו לוקח ממונו לח, ואינו מתארח אצל עם הארץ, ולא מארחו אצלו בכסותו. רבי יהודה אומר, אף לא יגדל בהמה דקה, ולא יהא פרוץ בנדרים ובשחוק, ולא יהא מטמא למתים, ומשמש בבית המדרש. אמרו לו, לא באו אלו לבטל:

לא נטמאו: ולא יתארח אצל עם הארץ – שלא יטמא ויבא ויטמא טהרות: ולא מארחו – לעם הארץ: אכלו בכסותו – לכסות עם הארץ טומאתו חמורה מטומאת עם הארץ עצמו, דחיישינן שמא יצבה עליהן אשתו נדה, ובגדי עם הארץ מדרס לפרושים. אי נמי לכך אמרו לא מארחו אכלו בכסותו, דממגע עצמו יכול להזהר טפי ממגע כסותו: אף לא יגדל בהמה דקה – שאסור לגדל בהמה דקה בארץ ישראל, שלא ירעו בשרות אחרים: ולא יהא פרוץ בנדרים – שסופו לבא לידי חלול: ולא יהא פרוץ בשחוק – שחוק וקלות ראש מרגילין את האדם לערוה: ומשמש – תלמידי חכמים בבית המדרש: לא באו אלו לכלל – דאין ענינם נוגע לטהרות. ואין הלכה כרבי יהודה:

רע"ב – (ג) להיות חבר – לענין טהרות, דהיינו פרוץ, ויהיו בגדיו ומשקיו שלו טהורים, ואפילו תלמיד חכם אינו נאמן לענין טהרות עד שיקבל עליו דברי חבירות, אלא אם כן היה זקן ויושב בישיבה. והמקבל עליו דברי חבירות צריך להרגיל עצמו שלשים יום ואחר כך יהיו בגדיו ומשקיו שלו טהורים, ואין קבלת דברי חבירות בפחות משלשה חברים, אלא אם כן היה המקבל תלמיד חכם שאין צריך בפני שלשה, ולא עוד אלא שאחרים מקבלים לפניו: לח ויבש – דאין מוסרים טהרות לעם הארץ שאסור לגרום טומאה לחולין שבארץ ישראל: ואין לוקח ממנו לח – אבל יבש לוקח ממנו שלא הוכשר לקבל טומאה כל זמן שלא בא עליו משקה, ונאמן עם הארץ לומר הפירות הללו לא הוכשרו, אבל אינו נאמן לומר הוכשרו אבל

(ד) הנחתומים לא חייבו אותם חכמים להפריש אלא כדי תרומת מעשר וחלה. החנוניים אינו רשאין למכור את הדמאי. כל המשפיעין במדה גסה, רשאין למכור את הדמאי. אלו הן המשפיעין במדה גסה, כגון הסיטונות ומוכרי תבואה:

חייבו אותם חכמים להפריש: אלא כדי תרומת מעשר – שהיא אחד ממאה, אבל לא מעשר

רע"ב – (ד) הנחתומים – נחתום חבר שקח תבואה מעם הארץ שהיא דמאי לא

חק לישראל – פרשת תרומה יום א'

התינוקות דבר שאינו מתוקן: כל המשפיעים – שמוכרים בשפע הרבה ביחד: במדה גסה – לקמן מפרש כמה היא מדה גסה: רשארן למכור את הדמאי – דרך המוכרים הרבה ביחד להוסיף על המדה ולכן נקראו משפיעים, שעושין מדה גדושה ומוסיפים על המדות, ומשום הכי לא הטילו עליהם להפריש את הדמאי, אלא על הלוקח מהם: הסיטונות – הם הסוחרים הגדולים הקונים תבואה מצעלי התבואה ומוכרים אותה לחנונים במדה גסה:

(ח) רבי מאיר אומר, את שידרכו להמדר (בגסה ומדרו בדקה, טפלה דקה לגסה. את שידרכו להמדר בדקה ומדר בגסה טפלה גסה לדקה). איזו היא מדה גסה. בייבש, שלשת קבין, ובלח, דינר. רבי יוסי אומר, סלי תאנים וסלי ענבים וקפות של ירק, כל זמן שהוא מוכרן אכסרה, פטור:

דינר, לפי שלא היתה מדה ידועה ללח שהשער משתנה תמיד לכך שיערו דמים: אכסרה – לא במדה, ולא במשקל, אלא לפי האומד: פטור – דהוי כמוכר בגסה. ואין הלכה כר' יוסי:

שני, מחוד שוטרי המלך ונוגשיו חובטים אותם בכל שעה ואומרים להם מכרו בזול, לא הטריחו עליהם חכמים צמעשר שני שטרחו מרובה שרריך לאכלו צירוסלים. ודוקא כשמוכר לחצר שהלוקח יפריש מעשר שני, אבל אם מוכר לעם הארץ חייב להפריש מעשר שני קודם שימכור: החנונים – שמוכרים מעט מעט בחנות, אינן רשארן למכור את הדמאי, הואיל והן משתכרים הרבה עליהם מוטל לתקן. אי נמי מפני שרגילין למכור לתינוקות, שלא יאכלו

רע"ב – (ה) את שדרכו להמדר דקה ומדרו בגסה – גרסינן: טפלה דקה לגסה – ופטור כשהוא מוכר בגסה, ולא אמרינן כיון דדרכו למוד דקה חייב אף כשמודד בגסה: ובלח דינר – מדה שיש בה מה שהוא שוה

גמרא – ברכות דף י" ע"ב

אמר אביי ואיתימא רבי יצחק הרוצה להנות יהנה כאלישע ושאינו רוצה להנות אל יהנה כשמואל הרמתי שנאמר ותשובתו הרמתה כי שם ביתו ואמר רבי יוחנן שכל מקום שהלך שם ביתו עמו ותאמר אל אישה הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא אמר רבי יוסי ברבי חנינא מכאן שהאשה מכרת באורחין יותר מן האיש קדוש הוא מנא ידעה רב ושמואל חד אמר שלא ראתה זבוב עובר על שולחנו וחד אמר סדין של פשתן הציעה על מטתו ולא ראתה קרי עליו קדוש הוא אמר רבי יוסי ברבי חנינא הוא קדוש ומשרתו אינו קדוש (שנאמר) ויגש גיחזי להדפה אמר רבי יוסי ברבי חנינא שאחזה בהוד יפיה עובר עלינו תמיד אמר רבי יוסי ברבי חנינא משום רבי אליעזר בן יעקב כל המארח תלמיד חכם בתוך ביתו ומהנהו מנכסיו מעלה עליו הכתוב כאילו מקריב תמידין ואמר רבי יוסי ברבי חנינא משום רבי אליעזר בן יעקב אל יעמוד אדם במקום גבוה ויתפלל אלא במקום נמוך ויתפלל שנאמר ממעמקים קראתיך ה' תניא נמי הכי לא יעמוד אדם לא על גבי כסא ולא על גבי שרפרף ולא במקום גבוה ויתפלל אלא במקום

חק לישראל – פרשת תרומה יום א'

נמוך ויתפלל לפי שאין גבהות לפני המקום שנאמר ממעמקים קראתיך ה' וכתוב תפלה לעני כי יעטוף ואמר רבי יוסי ברבי חנינא משום רבי אליעזר בן יעקב המתפלל צריך שיכוין את רגליו שנאמר ורגליהם רגל ישרה:

רש"י על הגמרא

ישראל וסמך ליה ותשובתו הרמחה כי שם ביתו, וכי איני יודע ששם ביתו, אלא אכולהו מקומות דקרא ללעיל מיניה קאי, שכל מקום שהיה הולך שם היה נושא כל כלי תשמישי בית עמו וזהל חנייתו, שלא להנות מן אחרים: זהוד יפיה – בדדיה: תפלה לעני – דרך עניות: יכוין את רגליו – זו אלל זו: ורגליהם רגל ישרה – נראין כרגל אחד:

הרובה להנות – משל אחרים: יהנה – ואין איסור בדבר: כאלישע – כמו שמינו באלישע שנהנה: והרובה שלא להנות – משל אחרים: אל יהנה – ואין בדבר לא משום גסות רוח ולא משום שגחה: כשמואל הרמתי – כמו שמינו כשמואל הרמתי, שלא לכה להנות: כי שם ביתו – לעיל מיניה כתיב והיה מדי שנה שנה וסבב בית אל והמלכה וספט את

זוהר – תרומה דף קלא' ע"א

זכאה עמא קדישא, דמאריהון בעי עלון, וקרא לון לקרבא לון לגביה. בדין עמא קדישא, בעאן לאתחברא, ולאעלא בבי פנישתא. וכל מאן דאקדים בקדמיתא, אתחבר בשכינתא בחבורא דא. תא חזי, ההוא קדמא דאשתכח בבי פנישתא, (ואוריד בני כנישתא) זכאה חולקיה, דאיהו קיימא בדרגא דצדיק בהדי שכינתא. ודא איהו רזא (משלי ח) ומשחרי ימצאנני. דא סליק בסליקו עלאה. ואי תימא, הא תנינן בשעתא דקודשא בריה הוא אתי לבי פנישתא, ולא אשכח תמן עשרה, מיד פועס. ואת אמרת ההוא חד דאקדים, אתחבר בשכינתא, וקיימא בדרגא דצדיק:

אלא, למלכא דשדר לכל בני מתא, דישתכחון עמיה ביום פלו, ברוך פלו. עד דהו מזמני גרמייהו אינון בני מתא, אקדים חד ואתא להווא אתר. בין כה ובין כה אתא מלכא, אשכח להווא בר נש דאקדים תמן, אמר ליה, פלו בני מתא אן אינון. אמר ליה, מארי, אנא אקדימנא מנייהו, והא אינון אתאן אבתראי לפקודא דמלכא. בדין, טב בעיני מלכא, וייתב תמן בהדיה, ואשתעי עמיה, ואתעביד רחימא דמלכא. בין כה (דף קלא' ע"ב) ובין כה, אתו כל עמא, ואתפייס מלכא עמהו, ושדר לון לשלם. אבל אי אינון בני מתא לא אתיין, וחד לא אקדים לאשתעי קמי מלכא, לאתחזא בגינייהו דהא פלהו אתיין. מיד פעיס ורגיו מלכא:

אוף הכא, בין דחד אקדים, ואשתכח בבי פנישתא, ושכינתא אתיא ואשכח ליה, בדין אתחשיב פאלו פלהו אשתכחו תמן. דהא דא אורין לון תמן. מיד אתחברת עמיה שכינתא, ויתבי בזוגא חד, ואשתמודע בהדיה, ואותיב ליה

חק לישראל – פרשת תרומה יום א'

בְּדֶרְגָא דְצִדִיק. וְאִי חַד לָא אֶקְדִים וְלֹא אֶשְׁתַּכַּח תַּמּוּן, מַה פְּתִיב, (ישעיה ג)
 מִדּוּעַ בְּאֵתֵי וְאִין אִישׁ. וְאִין עֶשְׂרָה לָא פְתִיב, אֶלְא וְאִין אִישׁ, לְאֶתְחַפְּרָא
 בְּהִדְאֵי, לְמַהוּי גַבְאֵי, כְּמַה דְאֵת אָמַר אִישׁ הָאֱלֹהִים לְמַהוּי בְּדֶרְגָא דְצִדִיק:
 וְלֹא עוֹד, אֶלְא דְאֶשְׁתַּמּוּדַע בְּהִדְיָה, וְשְׂאִיל עֲלוּי, אִי יוֹמָא חַד לָא אֶתִי, כְּמַה
 דְאֹקִימָנָא, דְכְתִיב, (ישעיה ג) מִי בָכֶם יֵרָא יְיָ שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל עַבְדּוֹ:

הלכה – הרמב"ם הלכות קריאת שמע פרק ב'

(יא) הקורא למפרע לא יצא במה דברים אמורים בסדר הפסוקים אבל אם הקדים פרשה
 לפרשה אף ע"פ שאינו רשאי אני אומר שייצא לפי שאינה סמוכה לה בתורה קרא פסוק
 וחזר וקראו פעם שנייה הרי זה מגונה קרא מלה אחת וכפלה כגון שקרא שמע שמע
 משתקין אותו:

(יב) קראה סירוגין יצא אפילו שהה בין סירוג לסירוג כדי לגמור את כולה יצא והוא
 שיקרא על הסדר קראה מתנמנם והוא מי שאינו ער ולא נרדם בשינה יצא ובלבד
 שיהיה ער בפסוק ראשון:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה
 בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל